

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatalai:

Dégenfeld-tér 2. szám.
Telefon 412.

Kiadóhivatali telefon: 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre 6.- kor. Egy hónapra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre 9.- kor. Egy hónapra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban Dégenfeld-tér 2. és
Horovitz Zsigmond papíruzetében

Piac-utca 12. — Telefon: 330.

Ferenc Ferdinánd és a magyar miniszterelnök.

A magyar trón várományosáról, leendő királyunkról van szó. Eddig sokan azt híresztelték róla, hogy nem szenvedheti a magyarokat. Sokan állították, sokan tagadták. Tagadók és állítók csak a sötétben tapogatóztak, kombináltak és találgattak, de pozitívumot senki sem tudott. Mert természetesnek kell tartanunk, hogy a trónörökös senkinek el nem dicsekedett azzal, mennyire nem szereti azt a népet, melynek egykor uralkodója lesz. Ez észszerűtlen is volna és semmi okunk sincs föltenni jövődó királyunkról, hogy észszerűtlen módon nyilatkozik, vagy nyilatkozhatik.

De tagadók és állítók most már megállapodhatnak. Nem pusztán frázis az a szólás-mondás, hogy száz szónál is többet nyom a latban egyetlen cselekedet. Most már cselekedetével is bebizonyította, hogy igenis szívből fakadó, őszinte antipátiával viseltetik irántunk s hogy ez az ellenszenv legalább egyelőre legyőzhetetlen.

Mi volt ez a cselekedete, azt már

tudja a világ. Tegnap a német császár tiszteletére ebédet adott s arra meghívta az osztrák miniszterelnököt, de nem hívta meg a magyart. Egyszerűen a feje fölött tekintett el, noha, mint már tegnap ugyanezen a helyen megirtuk, Bécsbe rendelték Khuent, hogy ő is ott görbitse a hátát a többi udvaronccal együtt és hogy a hajlángók és bókólok seregének diszét ne emelje, hanem sokasítsa.

Hajlongnia kötelessége volt, de a trónörökös lakomájára már nem jutott neki meghívó. Igaz, hogy e mellőzés miatt azonnal el kellett volna utaznia Bécsből, mivelhogy ennek a mellőzésnek félreérthetetlenül demonstratív jellege volt, de nem utazhatott el, mert ott kellett lennie a ma délelőtti közös miniszteri tanácson. Nem azért, mert az ő tanácsait is meg akarták hallgatni, hanem mert át kellett ott vennie Aehrenthal ur parancsait. Így hát ott maradt és zsebre vágta a pofonokat, amelyeket Magyarországnak címeztek két napon át; az első napon azzal, hogy a német császár nem fogadta külön audiencián, mint az osztrák miniszter-

elnököt, a második napon azzal, hogy a trónörökös a maga lakomáját nem akarta a magyar miniszterelnök jelenlétével elékteleníteni.

És így, mit tehetett a magyar kormányelnök a maga inferioritásában? Ott maradt és mosolygott. Hisz ez különben is tanult mestersége. És átvette a parancsokat is. Hisz ez az, amire vállalkozott, amikor a magyar kormány gyepölőjét a kezébe vette.

De mi, akik itthon vagyunk, a magyarok, akiknek a mosolygás nem tanult mesterségük, sem parancsok átvételére nem hajlandók, kénytelenek tudomásul venni, hogy leendő királyunk nem szenvedheti a magyarokat s hogy ennek cselekedeteiben kifejezést is ad.

Hogy milyen sors vár ránk, miképpen alakul majd ki jövődünk, ha egykor a trónörökös királlyá lévén, akkor sem fog szenvedhetni semmit, ami magyar, arról jó volna már most kissé gondolkodni. Nálunk a királyi hatalom nem fikció. Valóságos hatalom az, akármilyen alkotmányos garanciánk van is a papíron, hogy a nép maga intézheti a sorsát. Nálunk tultengett is a királyi

HRABÉCZY Fest, Mos, Tisztit.

Amikor a cseresznyefa virágzott.

Irta: Br. Jósika Gyula.

A biboros nem tudott aludni. Chavigny még nem tért vissza. Őt küldte lemondásával a királyhoz. — Fáradt volt. Olyan volt, mint egy vörös ruhás kísértet. Vonásai majdnem állászkodó voltak, csak acélszürke szemében lobogott még élet, de ma azokra is fáradtan csukódtak a nehéz pillák. Husz évi kormányzás nehezedett már vállaira s most midőn husz évi nehéz munkáját meg akarta koronázni, egy bambán — szép ifjunc, Cirqu Mars marquis ragadja ki kezéből a hatalmat. Egy szallagos pézsmáillatos piperkőc győzte le őt: — nem — önként vonul vissza. — Elküldte Chavignyvel a királyhoz lemondását — de Chavigny még nem tért vissza. — A lecsukló nehéz pillákat kerülte az álom s a biboros mint saját árnyéka bolongott tarasconi kastélyában.

Egyszer megállott egy kis spanyol kabinet előtt. Fekete ébenfa volt malachit intarzia munkával. Kinyitotta és gépiesen mintegy álomkórosan nyitott ki egy fiókot; mintha ebből a fiókból ködpadra szállt volna ki. A köd terjedt és beöltötte az egész szobát. Finom kékes köd volt, mely esténként a Garonne felett szokott lebegni és valami illat, kesernyés és édes illat lebegett a köd-

ben, oly illat, mint a cseresznye virágé tavasszal, midőn a cseresznyefák nyílnak a Garonne partján. A köd tömörült. Lassan egy nő alakja bontakozott ki a gomolyból. Arca fehér mint az érett cseresznye, haja fekete mint a cseresznyefa héja, tekintete bársonyos kérdő.

— Ange Marie, — sóhajtott a biboros és egy zsölyébe roskadt.

Halvány fejét baljára hajította, míg finom ujjja jobbja egy fornyadt cseresznyevirágot tartott, mely köré egy fekete hajfürt fonódott.

A kinyitott fiókban sárgult levelek heverték, melyek du Chillou Marquishoz voltak himezve.

Igen ezt a nevet viselte Richelieu és Fronsac hercege, midőn a cseresznyefa virágzott a Garonne mentén.

Barnán omlottak a már ezüst fürtök akkor vállaira, ifju rózsás volt az arc s a tekintet nem volt a veséket kutató szuró. Va'ami lágy melegség sugárzott azokból az acélszürke szemekből, midőn Marie Ange-al sértált kezét kézben a virágzó cseresznyefák alatt ott a Garonne mentén.

E'vonultak a képek, a mult képei, amint a biboros fornyadt ujjai morzsolták a száraz galyat. Gyönyörű tavaszi reggel volt, gyémánt-

kép rezgett a harmatcsepp a fűvön, melyben százszorszépek nyíltak.

Úde tavaszi szellő játszódott a Marquis fürtjeivel, midőn átlövagolt Merillac-ba.

— Párisba megyek — katona leszek, — újságolta vigan a piruló Ange Marienak.

— De akkor elveszlek Téged — sóhajtott szomorúan a szép leány. Megölnék a spanyolok, maradnál itt Armand. — Te oly jó szeretni.

A barna fejecske az ifju vállára hanyatlott. Ez ajkával érintette a selymes fürtöket.

— Nem, angyal, én elmegyek, hogy dicsőséget szerezzek, babért, sok babért, hogy ezt mind ezen fejecske köré fűzzem.

— Nem Armand — nem kell nekem babér. — Én téged szeretlek dicsőség nélkül is és még jobban szereinelék, ha itt maradnál.

— Nem lehet. Tettekre vágyom és ha egyszer mindenki száján a nevem, lábaidhoz helyezem hirnevem.

— Armand, Armand! . . . sok szemrehányás rezgett ezen szavakban. Ha csakugyan méssz, hát ez emlékeztessen reám. — Gyors mozdulattal rántotta ki az ifju törét, egy tincset vágott fekete hajából, leszakasztott egy virágzó cseresznyefa ágacska s köréje csavarta azt. Du Chillou marquis keblébe szive mellé rejtette a drága talizmánt és még egy

Wacha Róbert modern tisztító és műfestő intézete megnyit.

hatalom s nem történhetik semmi, amit ő nem akar.

Ennek a kormánynak kellene garanciát szerezni arra az esetre, ha egykor jövődöbeli királyunk ellenszenvét éreztetné. De ettől a kormánytól ne várjunk semmit. Egy kormányelnök, aki mosolyog és parancsokat vesz át, amikor őt és Magyarországot a legkínosabb megaláztatások érik és aki boldog, ha egyet rugnak Magyarországon, nem gondol arra, hogy esetleges veszedelem ellen előre is körülbástyázza az országot, melynek élén áll.

Egyelőre a faktummal kell számolnunk, hogy a magyar trón várományosa nem szenvedhet bennünket. Rendezkedjék be mindenki eszerint úgy, ahogy — tud.

A Hortobágy hasznosítása.

A jog- és pénzügyi bizottság javaslata.

A város őszi közgyűlése elé rendkívül érdekes tárgyszózat s ennek kapcsán több igen nagy fontosságú és érdekességű indítvány kerül.

Ezek között első helyen áll a költségvetés, amelynek egyes tételeinél teszi meg a jog- és pénzügyi bizottság javaslatait. Két indítvány csatlakozik a költségvetéshez. Egyik a Hortobágy hasznosítására, a másik pedig a fakompetencia eltörlésére vonatkozik. E két javaslattal eredetileg a felügyelő bizottság kereste fel a jog- és pénzügyi bizottságot, amelynek tagjai ma mindkét javaslatot pártolták.

A jog- és pénzügyi bizottság különben ma a költségvetés tárgyalása során igazán hasznos munkát végzett, ami számokban kifejezve 6-8 százalékos pótdó csökkenést je-

lent a jövő évi költségvetésben. De hasznos munkát végzett azzal is, hogy nem egy igen fontos kérdést hozott föl színre s gondolkodott arról, hogy e kérdések a tölszinen is maradjanak.

A Hortobágy kihasználása.

A költségvetés általános vitája során olvasta föl Tóth Emil dr a bizottság jegyzője a felügyelő bizottság javaslatát, amely szerint a bizottság szükségesnek tartja, hogy a Hortobágy jobb hasznosításával és a fakompetencia eltörlésével előálló jövedelem többlettel teremtsék meg a szükséges jövedelmeket. A fakompetencia eltörlése 60,000 koronával emelné e jövedelmet és 5 százalékkal csökkentené a pótdó összegét.

A Hortobágy, amely 42,000 hold területű, ma 56,000 koronás jövedelmet hajt, ami holdanként 1 korona 30 fillérnek felel meg. A felügyelő bizottság azt javasolta, hogy küldjenek ki egy bizottságot, amelynek kötelessége lesz a Hortobágy jobb hasznosításának kérdését fontolórra venni s ez ügyben rövid idő alatt javaslatot tenni.

Márk Endre dr bizottsági tag hivatkozik arra, hogy a polgármester már régen ígérte a kérdés rendezését, de az sohasem következett be. Nem tartja szükségesnek, hogy új bizottságot alakítsanak, van már egy ilyen célből kiküldött bizottság, amelyet most javaslattételre kell szoritani és pedig úgy, hogy jelentését legkésőbb 1911. április hó 1-ig adják be. A fakompetencia megvonását nem tartja sürgősnek.

Fejér Ferenc dr helyesli az indítványokat, de a fakompetencia dolgát nem óhajtja elodázní. Ez is fontos kérdés és azt hiszi, senki sem fogja igazságtalanságnak tartani a dolgot. A Hortobágy hasznosításával a gazdák is nyernének, mert jobb legelőhöz jutnának s talán elérhetnék akkor, hogy a hus is olcsóbb lenne. A kérdés kapcsán szükségesnek látja megsürgetni a vásárcsarnok ügyét, amivel segíteni lehet azon a türethetetlen állapoton, hogy a debreceni piac a vidéki pia-

cok között a legdrágább. Csodálatosnak tartja azt is, hogy Debrecenben, mint nagy állattenyésztő városban mindenki külföldi tescheni vaját eszik, mert itt nálunk vaját nem készítenek. Indítványozza, hogy folytasson a város tehenészetet s Nagyvárad mintájára létesítsen bolgár kertészetet. A javaslatot tehát melegen üdvözli, de még melegebben üdvözölné, ha az egyesek megélhetését könnyítenék meg, amit a bolgár kertészettel és a tehenészettel nagy mértékben el is érnének.

Körner Adolf főjegyző kijelenti, hogy a tanácsot már meg is bizta a közgyűlés, hogy a vásárcsarnok ügyével foglalkozzék, ki is tűztek 10,000 koronát a tervekre. Az egész ügy azonban a belügyminiszteriumban megakadt. A bolgár kertészetet pedig a város már meghonosította a szegények házában és igen szép eredményeket ért el.

Révi Nándor dr a fakompetencia megszüntetésére vonatkozóan kijelenti, hogy azt nem tartja jog fogyasztásnak, hanem nagyon is igazságos dolognak. A vásárcsarnok kérdésének megoldását sürgősnek tartja, hogy végre már ne a kofák uralkodjanak a piacon, hanem a termelő is a piacra juthasson.

A bizottság egyhanguan elfogadta a felügyelő-bizottság mindkét javaslatát azzal, hogy a Hortobágy hasznosítása ügyében kiküldendő bizottságnak jelentését 1911. április hó 1-ig be kell terjeszteni.

Egyéb ügyek.

Elfogadta azután a jog és pénzügyi bizottság gazdasági bizottság ama javaslatát, hogy a helypénzszedésre vonatkozó szabályzatot terjesszék elő, hogy a Hortobágyi használati bérének 40,000 koronával többet irányozzanak elő, amely esetben sem esik több egy-egy állatra 2 koronánál. Elfogadták végül azt a javaslatot is, hogy a nagyerdei fürdő: adják bérbe.

A laktanyák kitélepitése.

A jog- és pénzügyi bizottság utasította a tanácsot, hogy foglalkozzék a Péterfia utcai és a honvéddhuszár laktanya kitélepitésének kérdésével is. A Péterfia utcai laktanya igen drága telken fekszik, arra a városnak a rohamos fejlődésben nagy szüksége van.

A tisztviselők tanulmány-utja.

A költségvetésbe 2000 koronát állított be a főszámvevő tanulmány-utak költségei címén. Ezt az összeget a jog- és pénzügyi bizottság 4000 koronára emelte föl és kimondta, hogy a tisztviselők ne csak egy-egy külföldi kiállítás, vagy kongresszus alkalmából, hanem rendszeresen minden évben menjenek külföldi, vagy belföldi tanulmány-utra.

Az ülést este hat órakor fölfüggesztették és a folytatását holnap délután három órára tűzték ki.

csókkal megpecsételve hűségsküjüket lovára kapott.

Ange Marie sokáig nézett utánna . . . Ange Marie . . .

A biboros aszott ujjai gépiesen morzsolták a száraz szirmokat. Élete hajnalán, élete alkonyán tűnt fel előtte ez a név. Akkor boldogságot ígért neki ez a név és most? . . .

Elhagyatva ült, aki még tegnap a félvilág politikáját vezette, Taraskonban.

Vajon dicsőség és hatalom ki tud-e tölteni egy életet, melyből hiányzott a szeretet?

Ange Marie . . .

Mintha az árnyék hozzásimulna, a barna fürtös fej vállán pihen, egy szellemi hang sugja: szerettek Armand!

Ha úgy történt volna, mint akkor álmodták a cseresznye virágok alatt a Garonne partján.

Bizonyára nem csillognának keblén a szt. lélek rend gyémántjai, a bibor nem borítaná vállait; de vajon ily elhagyatot mint most Tarascoban? . . .

A biboros azt érezte, hogy fázik és ebben a percben gyűlölte multját oly sivárnak látta azt. A világ minden kincse díszítette a hajdan szerény Richelieu kastély, Michel Angelo rabszolgái görnyedtek a lép-

csőknél, s a pompás palotának nem volt egy meleg zuga, csupa fény és pompa. Nem volt senki, kinek ölébe fektethette volna fáradt fejét. — Vajjon az elért nagyság felére az elveszett, bár szerény boldogsággal? . . .

Az udvarban zaj hallatszott. Trombita jel, fegyverzörgés. Az ajtók nyitak, lépek. Chavigny megjött.

Halvány pir szökkent a biboros halvány arcába.

— Rögtön indulunk Párisba! — hallatszott a parancs szó.

A király aláírta Cinh Mars és de Thuo halálos ítéletet és Richelieu újra Franciaország ura volt. Drapd'or sátor alatt feküdvé minégy diadal menetben vitte őt a Rhone-non felfelé a fejedelmi gálya, szemében a győzelem tüze égett.

Tarascoban pedig egy száraz cseresznye virág, mely köré fekete hajfűrt csavardott feküdt a porban. Most is nyitak a cseresznye virágok és egy öszülő matrona sétált alattuk ott a Garonne mentén. Itt csókolt meg Ange Mariet a barna fürtös de Chillou marquis ő erre várt, ő nem ismerte Richelieu és Tronsac herceget, a mindenható biborost, ki drap d'or sátor alatt pihenve nagysága tetőpontján halad diadal menetben Franciaországon keresztül.

Nincs lehetetlenség többé! Erről meg is győződhetünk, ha elmegyünk a **Budapesti Csipke-Áruháza fiókjába**

Sas-utca 4., Kölcsonsegélyző-palota. Ott meglátjuk, hogy a legszebb, legfinomabb kivitelű csipkék, csipkeszövetek, aplicatiók, selymek, szalagok, keztüők, harisnyák és sok más egyéb, a mesébe illő olcsó áron árusíthatnak. — **Kizárólag alkalmi árak!** **Naponként érkeznek újdonságok!**

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes ásványvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerüzletekben.

SCHULTES ÁGOST Balnye-Lipóczy Salvator-forrás-vállalat, Budapest, Rudolfsrakp. 8.

Debrecen kulturpalotája.

Segélyt kérnek a minisztertől.

Debrecen város kulturpalotájának vajdó ügyében a tanács ma megint tett egy lépést a cél megvalósítása felé. Ma ugyanis egy fölterjesztést küldtek föl a kultuszminiszterhez, akitől 300,000 korona államsegélyt kérnek a kulturház fölépítéséhez.

A felirat szövege szó szerint a következő:

Nagyméltóságú m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Ur!

Debrecen sz. kir. város közgyűlése ez év június hó 30-án hozott határozatával a városban fölálítandó közművelődési palotára a rendelkezésünkre álló összegen — illetve telken kívül újabb 230,009 koronát szavazott meg, amely összeg kölcsöntől fedeztetnék s annak annuitása az évi költségvetésbe illesztessék be.

Városunk közönsége ezzel újabb jelét adta áldozatkészségének, tanubizonyosságot tett ama buzgóságról, melyet eddig is kifejtett eme szükséges és általunk régen óhajtott kulturintézet körül.

Tekintettel azonban arra, hogy városunk áldozatkészsége a fentebb jelzett áldozattal egyéb, szintén igen fontos, részint kulturális, részint közegészségügyi intézmények létesítése folytán már tovább nem lehet s tekintettel arra, hogy kulturházunk fölállítására s a muzeum céljára nyert állami támogatással együtt az összes rendelkezésre álló anyagi erő a megajánlott telek értékét is beleszámítva, 400—400 ezer korona, holott városunk nagyságához, városunk közönségéhez méltó kulturház felszerelésével együtt legalább 750,000 koronába kerül, — tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, méltóztatásuk e kulturintézményünk létesítéséhez a még hiányzó 300,000 koronát akár készpénzben, akár annak annuitásában megadni.

Kérjük továbbá, hogy a jövő évi állami költségvetésnél kérésünk Nagyméltóságod kegyes pártogása mellett figyelembe vétessék és tehesítettessék.

Hiszük és reméljük, hogy határozatunk a Nagyméltóságú beügyminiszter urnál jóváhagyást nyer mielőbb — és az esetben, ha Nagyméltóságod jóváhagyásától remélt 300,000 korona annuitás biztosítva lesz, kulturpalotánk ügye következő 1911 évben a kivitel stádiumába léphei.

Debrecen, 1910 szept. 22.

Kovács József, Könyves Tóth Mihály dr.
poigármester. tanácsnok.

Templomavatás.

A debreceni izraelita hitközség ünnepe.

Fényes szép ünnepet ült ma a debreceni izraelita hitközség. Ma avatták nagy ünnepségek között az új templomot.

Az új monumentális épület a városnak legújabb fejlődésnek indult részén, a Simonffy- és József-királyi-herceg-utcán épült. Az izraelita hitközség régi telkén, az elemi iskola és a hitközségi bépalota között áll az egyszerű, komoly külsejű szép templom, amelyet a hitközség áldozatkészségéből Debrecen város támogatása mellett épült.

Vigyázz!

Ajánlom tulhalmozott raktáramat **őszi és téli árakban**, igen jutányos árakban. 120 cm. gyapjú kosztüm kelme mtr. 55 kr.-tól, 120 cm. őszi pepita kelme mtr. 39 kr.-tól, 120 cm. őszi ruhakelme 35 kr.-tól, bársony bluzra sok színben, 75 kr.-tól, taft 98 kr., pongies 75 kr., ména lin 1-13, mintás selyem bluzra divat-mintával 95 kr., jó minőségű barchet már 20 kr.-tól, női enyő-reklám ára 98 kr., saját készítésű paplanok most csak 2-10 kr.-tól, csipkék, szallagok, ruhadíszek, mindenféle rövid- és belésárak nagy választékban és igen olcsó árban. **Maradékok igen jutányos árban.** Áruim jóságáról és olcsóságáról kérem meggyőződni.

Még csak egy évtizede, hogy a hitközség a hatalmas kupolás, szép templomot emelte, amely egyike Debrecen legszebb épületeinek. Dacára azonban nagy kiterjedésének a templom, főképpen ünnepnapokon, mindinkább kicsinek bizonyult és elégtelennek a hívek befogadására. A vezetőség ekkor lebontatta a pótimaházat s a megnagyobbított területen emelte a modern építészeti minden szépségének fölhasználásával az új templomot. A ftemplom építéséért különös elismerés illeti meg a hitközség elnökségét, amely nagy buzgalommal munkálkodott a templomépítés megvalósításán.

Debrecen városa nagyobb tégladómánnyal járult hozzá az építéshez. A vezetők ereje, kitartó buzgalma tette lehetővé, hogy ma már föl is avatták az új templomot, amelyben — mint azt a főrabbi mondta — Isten dicsőítése mellett a hazáért, királyért imádkozni, a város fejlődéséért is fohászokdni fognak.

A templom fölavatási ünnepély, amelyen az énekrészeket Fischer Henrik főkantor és a nagytemplom kórusa énekelte igen szépen, a következő sorrendben folyt le.

Az ideiglenes imaházban a szokásos délutáni ima elmondása után kiemelték a Thorát, amelyet átvittek az új templom elé. Itt a 122. zsoltár éneklése közben egyszer körmenetet tartottak a templom körül, majd bevonult a menet a templomba, ahol énekeltek a 118. és 24. zsoltárt. Eközben a Thorákkal körmenet volt, amely után a Thorákat elhelyezték a frigyszekrényben és meggyújtották az örök mécset. Ezt követte Krausz Vilmos főrabbinak ugy külső formában, mint belső tartalmában hatalmas, gyönyörű szónoklata és fölavató imája a hazáért és a királyért. A fölszentelő zsoltár után a közönség a templomi énekkarral együtt a himnuszt énekelte.

Hajsza Vitális után.

A haramiát sehosem találják.

Abból a nagy izgalomból, amelyet a sárréti rablógyilkos esete és titokzatos eltűnése országsherte felidézett, mind kevesebb és kevesebb adat nyer beigazolást. A kirendelt csendőrség sehosem találja a betyárt. Ugy lát-szik, hogy a gazember örökre kisiklott az üldözők kezéből, vagy talán az a föltevés igaz, hogy Vitális régóta halott. Most már az egész országot a sárréti betyár bujdosása izgatja. Nemesak Budapesten támad a hire, hogy látták a szentmártoni haramiát, de Aradmegyében, Hunyadban, sőt túl a Dunán is akadnak, akiknek a fantáziájában megjelent az üldözött bandita. De csak a fantáziájában, mert kétség-telen, hogy eddig valójában senkisémet találko-zott Vitálissal attól a perctől kezdve, mikor a csendőrt lelőtte.

Bizonyos fantasztikus verziók fel-felbukkannak azért a betyár-üldözésből. Ilyen mese-számba menő hír lehet az is, hogy Vitális-t tegnap Técsőn elfogták. A rablógyilkosnak semmi nyoma, csak a nép fantáziája dolgozik most már, amely Vitálisnak tart minden gya-nus alakot.

Erdekes e tekintetben a nagyváradi eset. Tegnap délelőtt izgatottan jelentkezett a nagyváradi rendőrségen egy csinos kis nő: Pinter

Kékre festett kirakat.

MOLNÁR V. J. és TÁRSA
Cégtulajdonos: **Molnár Lukács.**
Kossuth- és Batthányi-u. sarok, színházzal szemben.

Lidi, aki pincérleány a sárréti Fehérló szállóban.

— Tegnap este — beszélte lelkenedve a lány — egy részeg ember jött hozzánk a szállóba. Középtermetű, kerek, piros arcú, barnás bajuszu. Kék ruha volt rajta, meg zöldes kalap.

A lány rémüldözve beszélte el, hogy a részeg vendég bort rendelt aztán szobát nyit-tatott. Éjfélre egy óráig aludt s távozóban meg-ragadta Lidike kezét:

— Nem félsz tőlem? Nem tudod ki vagyok?

— Ki volna? Hát egy ur — felelte ille-delmesen a lány.

Az idegen erre revolvert rántott s oda-tartotta a pincérnő orra alá:

— Ur? Tudd meg hogy én vagyok, akit keresnek: Vitális Imre. De ne félj téged nem bántalak.

Később aztán visszajött, mire Lidi fellár-mázta a házat. A szomszédság Vitális bácsi után vetette magát, de nem találta sehol.

A rendőrség a lány jelentése alapján nyomozást indított, de persze eredménytelenül.

Az eddig mutatkozó jelekből valószínű is, hogy Vitális kimenekült a csendőrgyűrű-ből. Talán sohasem is találják meg. Hacsak a holttestére nem akadnak valahol.

Házilag készült

férfi ingek,

VALÓDI BORSALINO és ANGOL

KALAPOK,

elegáns

nyakkendők

legnagyobb választékban legolcsóbban

LENGYEL

SAMUNÁL

Piac-utca 43.

Magyar miniszterek Bécsben.

A politika eseményei.

A nyári szünet után ma tartják meg Bécsben az első közös minisztertanácsot, amelyen magyar részről gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter vesz részt.

Tíz órakor kezdődik a minisztertanács, amelynek napirendjén a delegációk elé terjesztendő javaslatok szerepelnek és pontosan megállapítják a delegációk egybehívásának idejét.

Vigyázz!

A delegációk munkarendje.

Az 1910. és 1911. évre vonatkozó közös költségvetésekkel két delegáció fog foglalkozni. Az első delegáció, amely az 1910. évre vonatkozó közös költségvetést fogja tárgyalni, október havában Bécsben ülészik. A másik delegáció időpontjának megállapítása, valamint a döntés a fölött, vajjon az 1910. évi közös költségvetés elintézésére indemnitást fog-e a kormány a delegációtól kérni, vagy pedig a költségvetést egészében letárgyalatja, a ma tartandó közös miniszteri értekezleten fog megtörténni.

Valószínű, hogy a kormány nem kér indemnitást, hanem egészében letárgyalatja az 1910. évre szóló költségvetést a delegációkkal, mert a költségvetés tervezete már egészen elkészült és teljesen kidolgozva kerül a delegációk elé.

A függetlenségi és 48-as párt első értekezlete.

A függetlenségi és 48-as párt hétfőn délután 6 órakor tartja meg első értekezletét a szünet után.

Új koalíció a választójogért.

Mialatt a politika mind élesebb határokat von a különböző parlamenti pártok között, ezalatt a demokratikus választói jog hívei annál eredményesebben munkálkodnak politikai ellenfeleket egymástól elválasztó falak rombolásában.

A parlament legelőkelőbb politikussai pártállásra való tekintet nélkül koalícióba álltak és megalakították a reformkört, melynek rendeltetése és feladata lesz: az általános, egyenlő és titkos választójogi reform megalkotása.

A reformkörbe már tömegesen jelentkeztek tagokul a politikai és társadalmi közélet számottevő szereplői és a kör alakuló közgyűlését még e hó vége felé megtartják.

A kör alapítói tervezetét a többek közt a következő érdekes aláírások díszítik:

báró Bánffy Dezső,
gróf Batthány Tivadar,
Sándor Pál,
dr Váradi Zsigmond,
dr Kelemen Samu,
báró Wesselényi Miklós (koronaőr.)

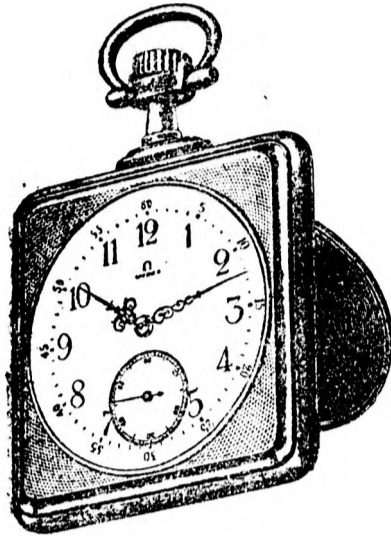
Amint láthatjuk a reformkör alapítói közt a parlament minden pártja képviselve van, amely körülmény a küszöbön álló politikai küzdelmek krónikásainak némi fejlődésre adhat okot.

Az ötszázhatvanmillió kölcsön.

Egy német lap azt írja, hogy a magyar pénzügyi kormány a magyar kölcsön dolgában újabban egy német pénzcsoporttal kezdett tárgyalásokat, melyeknek még pozitív eredményük nincs, miután Németországban a külföldi kölcsönök elhelyezését nem tartják opportunusnak, de valószínű, hogy a konzorcium indirekt módon fog a magyar kölcsönben résztvenni. Tudósítónk kérdést intézett erre vonatkozólag Lukács László pénzügyminiszterhez, aki kijelentette, hogy e közlemény nem felel meg a valóságnak, mert a kölcsön ügyében a kormány még semmiféle tárgyalásokat nem kezdett.

Tanuló ifjúság figyelmébe!

Ajánljuk kitűnő szerkezetű, kipróbált, megbízható járásu

ZSEBÓRÁINKAT,

melyeket kedvezményes áron, jótállás mellett bocsátunk rendelkezésükre.

Löfkovits Arthur és Társa

Magyarország legnagyobb órás, ékszerész üzlete.

Modern iparvállalat Debrecenben.

Új festő, vegytisztító és gőzmosó gyár.

Debrecen ipari életének, fejlődésének, gazdagodásának élénk és igaz tanúsága az a minden tekintetben úgy felszerelésben, mint vezetésben elsőrangú új iparvállalat, amely a napokban indult meg itt Debrecenben.

Az új gyárat Wacha Róbert alapította és létesítette a Simonffy-utca 55. szám alatt lévő saját házában. Az új gyárat, amely nagy és jogos reményekkel tekinthet a jövőbe e hó 1-én helyezték üzembe. Az új ipari vállalkozás ruhafestő, vegytisztító és gőzmosó gyár.

Minden ilyen új ipari vállalkozást különös örömmel kell fogadni annál is inkább, mert az új gyár bir mindama föltétellel, amely szükséges egy iparvállalat fölvirágoztatásához. A vezetés Wacha Róbertnél kitűnően képzett, szakértő kezekben van, a gyár nyönyörűen felszerelt telepe pedig elég garancia, hogy itt egy életképes, helyes üzleti értékkel alapított vállalkozással állunk szemben, amely Debrecen ipari életében jelentős szerepet fog még játszani.

A gyártelep három főrésze oszlik.

Az első részben a fehérneműk tisztítását végzik a mosó, csavaró, keményítő, vasaló, fényező és gömbölyítő gépek. Minden munkágnál fehér kötényes, fürgé lányok sürögnek-forognak s szolgálják ki vidáman a gépeket.

A hóféhrre mosott gallért és kézelőt pár pillanat alatt csonttá keményítik, azután pedig tükröfényűre simítják a buzgó masinák.

A második rész a ruhafestő s a harmadik a vegytisztító műhely. Az elfakult és megkopott ruhákat itt festik át divatos színűre és itt tisztítják ki a foltoktól és pecsételtől megviselt ruhákat. Festés és tisztítás után pedig kiszáritják és kigözzölik, azután pedig ügyes kezű vasalónők és térfiszabók vasalják ki azokat.

A gyár felszerelésével és munkaképességével a legkényesebb izléseket is képes kielégíteni.

Tulajdonosa: Wacha Róbert, ki a Hrabecy-féle gyárban 25 évet töltött s később, mint felelős művezető működött ugyanott, régi tapasztalatokkal rendelkezik ezen a téren. Mint törekvő iparos, külföldi tanulmány uton

is volt, hogy különben is praktikus tudását még jobban megalapozhassa.

Az ipartelepen látható rend, tisztaság és kifogástalan szép munka folytán Wacha Róbertnek ezen közszükségletet képező vállalatát a közönség pártfogásába bizalommal ajánljuk.

A vállalatra szükség volt s bizonyos, hogy a közönség mihamarabb tömegesen fogja megrendeléseivel elhalmozni az új gyárat, amelynek szakszerű vezetése mellett különös gondot fordít Wacha Róbert a gyártulajdonos arra is, hogy a megrendelő közönség a legpontosabb s a legjobb kiszolgálásban részesüljön s hogy panaszra senkinek oka sohase legyen.

A gyár igen sok munkással és munkásnővel dolgozik úgy, hogy a vállalat a legtömegesebb megrendelés esetén is teljes pontossággal és a legnagyobb gyorsasággal tudja kielégíteni közönségét. Wacha Róbert elve, amit ő maga mondta, olcsón jót és jól szolgáltatni.

A császár vadászik.

Szin: tisztás az erdőben. Az előtérben a császár, aki beszédet tart a szarvashoz. A szarvas egy fához van drótozva. Aggkori paralízisben szenved, tehát egy parasztyerek bög helyette napszamba. Hátul az udvarmester.

A császár: (az udvarmesterhez): Nos, zépen beszéltem?

Az udvarmester: Nagyszerűen beszélt, óh felség. Csak az a szerencse, hogy sem a szarvas, sem a parasztyerek nem értette. Volna megint skandalum!

A császár: Kár, igazán kár. Pedig most nagyon szépeket mondtam. Hanem most le-lövöm a bestiát. Nem rug?

Az udvarmester: Nagyszerűen van idomítva, felség. Különben nem muszáj rug-távolba menni.

A császár: Hát akkor hogyan löjjem le? (haragosan): Mondtam, hogy Katzertől hozzatok szarvast! Most mit csináljak ezzel? Még megharap.

Az udvarmester: Kiszedtük a fogait, felség.

A császár: Az nem elég. Én nem nyulok hozzá, én nem bírok állatokat bántani.

Az udvarmester: Ha megengedi felség! (lelővi a szarvast, a parasztyerek egy utolsó bömből, a szarvas összerogy.)

A császár: Nagyszerű, úgy bög, mintha őt lötték volna meg. Hány águ ez, kedves Pribicsek?

Az udvarmester: Ez felség a tizenhatágu. Most még a tizenkétágu és a tizennégyágu van vissza.

A császár: Ma csak hármat lövök?

Az udvarmester: Igen felség, mert már kifogyott a készlet (bizalmasan). A tizenkétágutól különben egyáltalán nem kell félni. Annak nincs is agancsa. A vadászkastély egyik fogását ragasztottuk a homlokára.

A császár: Nagyszerű, nagyszerű. Gyérünk kedves Pribicsek, égék a vadász-szenvedélytől. Menjünk a tizenkétáguhoz.

Az udvarmester (a parasztyerekhez): Előre! Szépen bögg, mert nem kapod meg a koronát.

(A császár és kísérete elcsörtet a bögés után.)

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

A kolera.

Ujabb esetek Budapesten.

A fővárosban tegnap megint több kolera-gyanus megbetegedés történt. Este későn Ercsiből értesítették a tisztii főorvosi hivatalt, hogy a hajón egy kolera-gyanus ember érkezik Budapestre.

A hajót az állomáson fogadta a kiküldött orvos. A gyanus beteget beszállították a járványkórházba, a hajót és utasokat fertőtlenítették.

Ugyancsak este a Budafoki-ut 27. szám alatt épülő házában Kókény János napszámos betegedett meg kolera-gyanus tünetek között.

A keleti pályaudvaron, a műszaki hivatal előtt szolgálatot teljesítő harminckét éves éjjeli őr szintén tegnap este kolera-gyanus körülmények között lett rosszul. Mindkettőt bevittek a Szent Gellért-kórházba. Nagyon valószínű, hogy betegsége nem kolera, de megfigyelik őket.

Nagy baj az, hogy a főváros közönsége nem sokat törődik a hatóságok intelmeivel s ma is éppen úgy eszi a romlott dinnyét és gyümölcsöt, mint amikor nem fenyegetett a kolera-veszedelem. A főváros népe még ma sem hiszi, hogy nyakunkon van a kolera s éppen olyan könnyelműen él, mint annakelőtte.

Dr. Berger Rezső ügyvéd, fővárosi bizottsági tag a fővárosi jövő szerdai közgyűlésén interpellációt fog intézni a polgármesterhez, amelyben arra fogja felhívni a figyelmét, hogy a kolera-járványra való tekintettel ne fogantassák a butor-transzferálásokat, mert ez nagyban hozzájárulhat a kolera széthurculásához. Nagyon valószínű, hogy az interpellációnak meg lesz a fogantója és a kolera-járvány tartama alatt nem viszik el adóba a szegény ember butorát.

Mohácsról ma egy megbetegedést és két halálesetet jelentettek. A sokárok teljesen megvadultak fenyegető magatartást tanúsítanak, úgy hogy 120 csendőrt rendeltek ki ma Mohácsra.

UJDONSÁGOK

Figyelmeztetjük lapunk előfizető és hirdető közönségét, hogy előfizetési és hirdetési díjak kizárólag csakis Horovitz Zsigmond lapkiadó nyugtatott számlájára fizethetők ki. Másként történt fizetményeket nem ismerünk el.

Uj Magyarország felé.

Az országos reformklub, amely Budapestben most van alakulásban, mindent akar, ami szép, jó, hasznos és mindenkifelett szabadelvű. Modern Magyarországot kíván teremteni nyugati mintára. Ipart, kereskedelmet, mezőgazdaságot felvirágoztat s a gondolat-szabadságot minden kincsek koronájává teszi.

Kultürember más program szerint nem is élhet, nem is gondolkozhatik s kultürember a szó igazi értelmében van Magyarországon annyi, hogy szövetkezésük hatalmat képviseljen. De mihelyt a hatalmi szempont előtérbe lép, már a politika zavaros vizei kavarnak az érvényesülés irányai körül. Pedig az a klub politikai hivallás nélkül toborozza tagjait. Ennek a klubnak jelszóba adott hitvallása a világosság és a társadalmi jólét. Alapvető munkára vállalkozik. Pacemakerje az általános választói jog alapján cselekvéshez jutó törvényhozás üdvös tevékenységé-

nek. Szóval az országos reformklub munkálkodásának sarkköve szintén az általános választói jog, amelynek ligába sorakozó hivei a választói jog reformjától várják mindazt, amit a reformklub zászlajára írt.

A reformklub tehát bizvást beléphet tagnak az általános választói jog ligájába és viszont. A reformklub létjogosultsága azonban korlátlan idejű, míg a választói jog ligája kitűzött programjának megvalósításával megszűnik.

A legényegyletek és kongregációs mozgalmak reakciós tevékenységének egyensúlyozását melyik modern természettudományosan képzett elme nem támogatná örömmel? A szociológia igazságai elől melyik kultürember zárkózhatik el? Az országos reformklub nem írt programjába semmit, ami a vallási élet ellen irányulna; de egyszerű létezésével tiltakozik a vallási jelszavak felhasználásával vásárt üző minden visszaélés ellen. Ez a klub nemcsak a párt-politikát zárja ki kebeléből, hanem alárendelt jelentőségűvé minősíti a csupán felekezeti alapon nyugvó szempontokat is. Nem szóval teszi, hanem programjának irányáival. Nálunk ez is nyereséget jelent, ez is a nyugati szellemet hozza körünkbe. Ha visszagondolunk azokra az áramlatokra, amik még egy évvel ezelőtt kísértettek, teljesen megértjük minden modern szellemű új társulásnak jelentőségét.

Bizonyos azonban, hogy az országos reformklub eszméjét csupán a modern és demokratikus fejlődés támogatásának és a gazdasági jólét fokozásának vágya érlelte valóssággá. Annyi nagyszerű feladat vár lelkes munkásokra, hogy a nemzet legjobbjainak, a szellemileg legképzettebbeknek, a világos látásban legfejlettebb erős és kitartó szövetkezésben évtizedekre terjedő tevékenysége szükséges, hogy az előkészítő munkálatok elkészüljenek s Magyarország a nyugati kultúrállamok társaságában joggal helyet foglalhasson. Társadalmunk zömének gondolat és érzelemvilága ma még nem tükrözheti ezt a modern Magyarországot. Gazoasági berendezésünk pedig még annyira fejletlen, hogy az általános társadalmi jólét hordozására és biztosítására képtelen. Az országos reformklub nagyot akar, mindent; meg akarja teremteni az Uj Magyarországot. Jaákh.

A fogyasztási adók megváltása. Debrecen város tanácsa ma küldte meg fölliratát a pénzügyminiszterhez a fogyasztási adók megváltása tárgyában. E fölterjesztésben, amelyet Csóka Sámuel tanácsnok készített, elmondja a tanács, hogy a kincstár adatai tévesek. A rossz termés miatt kevesebb állatot vágtak, a szőlőket pedig az idén a fagy, a zivatarok és a peronoszpora teljesen tönkretették úgy, hogy semmiféle szüreti eredményre sincs kilátás. Azonkívül kéri a megváltási ár leszállítását azért is, mert az ár tíz százalékából, amit a miniszter engedélyez, a kezelést elvégezni nem lehet.

Ujabb oltások Ehrlich-szerrel. Horváth Károly dr. a debreceni köz-kórház tudós főorvosa, ma délután egy rendkívül előrehaladott állapotban lévő beteget oltott be, egy tizenhét éves fiút, akinek veleszületett vérbaja van, teste egy nyílt seb. Az oltás kitűnően sikerült. A beteg igen jól érzi magát.

Uj fogyasztási szövetkezet Debrecenben. A munkások e hó 25-én vasárnap dél-

előtt a Munkásokotthonban gyűlést tartanak, amelyen már előzetes megbeszélések után munkás fogyasztási szövetkezetet fognak alapítani és a részjegyeket fogják jegyezni.

A Csokonai-kert föntartása. A pénzügyi bizottság mai ülésén kimondta, hogy előterjeszti a közgyűlésnek, hogy a Csokonai-kert föntartását és gondozását vegye át, mert az most nagyon el van hanyagolva.

Remek kézitáskák, arcfátylak, övek Vidánál.

A Rabsegélyző Egylet köréből. F. hó 28-án d. u. 4 órakor a kir. törvényszéki palota III. számú tanácstermében tartja a Rabs. Egylet ez évi rendes közgyűlését, mely egész a tavaszról azért maradt el mindaddig, mert vezetői beakartak várni a Patronázs-Egylet alapszabályai megerősítését s valamely képet akartak magoknak alkotni az Egylet jövőendő működéséről, hogy határozassanak afölött, milyen viszonyban lépjen a két humanitárius egylet egymással, hogy esetleg az előbbi, a kisebb, ne olvadjon-e be az utóbbiba, a nagyobbba? Erre nézve kell határoznia a f. hó 28-iki rabsegélyző egyleti ülésnek. Előbb két nappal, f. hó 26-án d. u. 5 órakor azonban a Rabsegélyző Egylet választmánya jó össze az elnök intézkedése szerint, hogy alapszabályszerűleg ez foglaljon előbb állást a fentebbi kérdésben s ez terjessze a maga indokolt javaslatát a közgyűlés elé. Itt a nagy nyilvánosság előtt is, az elnök ur megbízásából azzal az ő kérelmével is járulok az egylet s választmányának tagjai elé, hogy a halasztást nem tűrő fontos kérdés elintézhete céljából sziveskedjenek e gyűléseken teljes számmal megjelenni. Debrecen, 1910. szept. 22. Csiky Lajos, a rabs. egylet titkára.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációcsok olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképeszeti műterem.

Kossuth-dalkör ünnepe. A Kossuth-dalkör szeptember 25-iki zászló-avatási ünnepe alkalmával, a színházban tartandó hangverseny műsorának 4-ik számából kimaradt, hogy az ott megnevezett énekszámokat Dávid Kata kisasszony énekl. Rendező-bizottság.

Egészségünket csak akkor tudjuk, amikor már elvesztettük. Am az okos ember nem várja be elvesztét és főleg az ilyen járványos időben már előre gondoskodik, hogy háza sohase legyen egy palack Esterházy cognac nélkül. Ahol pedig ezzel élnek, oda kolera be nem férkőzik soha.

Női és férfi gallérok, nyakkendők Vidánál, városház.

A debreceni angyalcsináló. Megemlékeztünk tegnap arról, hogy a rendőrség ismét egy magzatelhajtó szülésznőt tartóztatott le, aki évek óta üzte bűnös foglalkozását s akinek igen sok áldozata volt eddig. Az okleveles szülésznő, Csöreg Ferenczné a Nyit-utca 29. szám alatt tartotta rendelő intézetét, ahol tömegesen keresték föl a fiatal leányok s nem egyszer férjes asszonyok is nemcsak Debrecenből, de a vármegye közel- és távolfekvő részeiből is. Mile Pál rendőrkapitány, aki a vizsgálatot az első pillanattól kezdve a legnagyobb ügyességgel s eréllyel vezette, — tegnap óta több esetet derített ki, amelyekben Csöregné szerencsétlen áldozatainál átkos mesterségét érvényesítette. Az áldozatok legnagyobb része a debreceni dohánygyárnak munkásnői közül került ki. Az emberi szörnyeteg ma már a börtönben ül és bizonyos, hogy onnan egyhamar nem is kerül ki, mert azok, akik Csöregné ügyességét igénybe vat-

ték, mind beösmérő vallomást tettek. A nyomozást a debreceni rendőrség nagy eréllyel folytatja és kétségtelen, hogy a legközelebbi napokban még több letartóztatás lesz.

— **Őszi újdonságok, u. m.:** lyoni sima elymek, szalagok, csipkék, diszek Vidánál. Városház.

— **Kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.** A Debreceni Kereskedelmi és Iparkamara e hó 29-én, csütörtökön délután fél négy órákor székháza tanácstermében, Piac utca 69. szám alatt rendes közgyűlést tart. Az ülés napi rendje a következő: Elnöki előterjesztések. Titkári jelentés az ügyforgalomról. Miniszteri elintézkedések a kamara felterjesztéseire. Államsegélyes ügyek. A kamara 1911. évi költség-előirányzata, s ezzel kapcsolatban: ösztöndíjak, szakoktatás. A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisítása. Vasut, posta, telefon. A huszdrágaság kérdése. (A bécsi és pozsonyi kamarák megkeresése.) Mértékhitel-lesítési ügyek. Kéményseprő ügyek. Társkamara megkeresések. Vásárok, vámok. Iparjogi vélemények. Iskolai segélyek. Adományok. Indítványok.

— **Debrecen a Leiningen-szoborra.** A város tanácsa ma elhatározta, hogy Leiningen Károly gróf szobrának fölláítási költségeire 50 koronát utalványoz ki.

— **Iskola megnyitás.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter által adott engedély alapján a Debreceni Kereskedő Társulat által 25 év óta fenálló Kereskedelmi tanintézet hatodik tagozatként szervezett női felső kereskedelmi iskolát e hó 25-én, vasárnap délelőtt 11 órákor nyitják meg hivatalosan a Kereskedő Társulat dísztermében.

— **Glacé és kötött keztyűk, harisnyák, esőernyők Vidánál.**

— **Segély templomépítésre.** Debrecen város tanácsa mai útesen a Pokafalva erdélyi-községben felállítandó református templom építési költségeire tizenöt koronát szavazott meg.

— **Piacvizsgálat.** A mai piacvizsgálat alkalmával három kofa ellen indítottak kihágási eljárást. A kerületi parancsnokok pedig 65 háztulajdonos ellen adtak be főljelentést.

— **A favágás költségei.** A városi tanács Török Gábor erd. mesternak a favágatás költségeire tegnap 10,000 koronát utalványozott ki.

— **Vitális Debrecenben.** Ma délután egy vasúti alkalmazott telefonát a rendőrségre, hogy Vitálist a vasúti átjáró hídon látta a közismert vadászruhában. A rendőrségről azonnal mozgósítottak egy sereg rendőrt, akik meg is találták a vadászruhást, de kiderült, hogy az illető egy jámbor debreceni ember, nem Vitális Imre, de nem is hasonló reá.

— **Halálozások.** A mai napon a következő haláleseteket jelentették be a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalban: Katona Józsefné c. kath. 60 éves, Bihari László ref. 50 éves, Sipos István ref. 76 éves és Hirsch Bela izr. 2 hónapos.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár utja.

München, szept. 22. Vilmos császár ma reggel 7 óra 20 perckor különvonaton Bécsből ideérkezett. Reggel 7 óra 34 perckor a különvonat tovább ment Ulmon át Sigmaringenbe.

Nagy vasúti katasztrófa.

Fort Wayna, szept. 22. A tegnap jelentett vasúti szerencsétlenség a Walsh-Valley vonalon Kingsland mellett történt. A halottak száma negyven. Ezenfelül hír szerint számos ember megsebesült.

A bóra.

Fiume, szeptember 22. Tegnap délután felhőszakadásszerű zápor vonult végig a városban, melyet váltakozó sirokkó és bóra még erősítettek. A vihar minden munkát megakasztott a városban. A kikötőben több baleset történt. A Fiumara csatornán a dűhögő bóra egy fával megrakott vitorlást elsüllyesztett és a Pozaróbói úresen ideérkezett Romolo vitorlást felfordította. A személyzet csak nagy nehezen tudott a hullamokból kiuszni. A vitorlás időközben teljesen megtelt vízzel és elsüllyed. A tengerészeti hatóság megkísérli a vízből való kiemelést.

Kiugrott a robogó vonatból.

Bajmok, szept. 22. Véres szerencsétlenség történt a bajmoki vasútállomás előtt: a szabadkai polgári iskola egyik diákja kiugrott a robogó vonatból és összezuhan magát. — Ujabbán divattá lett, hogy a Szabadka környékbeli diákok vonaton járnak be Szabadkára az iskolába. A legtöbb ilyen diákot Bajmok adja. Tegnap délután, amikor hazautaztak a diákok, Bajmok előtt, az utolsó órháznál Miszpl János első polgárista virtuskodásból kidobta az ablakon a táskáját, azután a kalapját.

— No most leugrom a vonatról, felveszem a táskát, kalapot és utólrétek benneteket — kiáltott a diák és a következő percben leugrott a vonatról. — Egyik társa nyomban megrántotta a vészféket, megállította a vonatot és a fiút a vasúti töhésen véresen, féholtan találták.

Végkiárulás.

Csak rövid ideig.

Az üzlet áthelyezése miatt
végeladás férfi-, női-
és gyermekcipőkben,
kalap- és férfi-divat cikkekben.
Minden áron alul adatik el.

Glück Ede

a Kistemplommal szemben. Barak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Tolvaj cigányasszony.** A heti és országos vásároknak mindig meg vannak a maguk rémei a furfangos és alattomos zsebtolvajok személyében. A szegény, misem sejtő falusi gazdák és gazdasszonyok nem egyszer arra ijednek fel, hogy a behozott árukért kapott pénznek hullt helve kelt. Ez az eset érte Janó Mihálynét is Földesen, kinek a zsebéből egy Rafael Teréz nevű, többszörösen büntetett cigányasszony 10 koronát tartalmazó kis pénzes-zacskóját kilopta. A zsebtolvaj cigányasszony azonban ezúttal rajtavestett, mert a lopáson nyomban megcsípték. Ezt az esetet tárgyalta ma a törvényszék, hol a cigányasszony azzal védekezett, hogy a pénzt az utcán találta és a községéhez vitte. A furfangos védekezésnek a törvényszék természetesen nem adott helyt és a tolvaj cigányasszonyt 1 havi és 14 napi fogházra ítélte. Dr Király Péter védő és a kir. ügyész felebbezték.

§ **Megütötte a rendőrt.** Az éjszakák vidám dorbezőlása sokszor szomorú következményekkel végződik. A bor duhajkodó mórát igen sokszor keserű kijózanodással hűti le a még keserűbb elítélés.

Ez az eset állott be Reck Ferenc helybeli pincérről is, aki ez év ápr. 23-án egy nyilvános helyen Tureczán László rendőrt kézzel megütötte. Tettével ma foglalkozott a

kir. törvényszék s a verekedő pincért 5 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte. — Vádolt és a kir. ügyész felebbezték.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szept. 22.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. Szilárd iránzat mellett 35,000 métermázsza került forgalomba tartott áraikon. Egyéb gabonaneműek nyugodtak. Idő: esős.
Okt. buza 10'01—10'02.
ápr. buza 10'29—10'30.
rozs okt. 7'29—7'30.
rozs ápr. 7'75—7'76.
zab okt. 7'89—7'90.
zab ápr. 8'21—8'22.
tengeri máj. 5'67—5'68.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Mint mindig ilyen alkalommal, úgy most is, a legelső helyet az ősz Galambosnak szánták; de ez egyszer ő azt el nem fogadta.

Azt mondta, ilyen alkalommal nem a kor, hanem az érték szerint következik az ember, ő pedig csak negyedféllekes gazda, azért csak Nemugy czimadia mellett telepedett le, aki már szokásból közel az ajtóhoz foglalt helyet, lehetőleg távol a hídverő uramtól, akit mint különben is hites embert, a notárius közelében comait ülés.

Végre a tisztartó ur is megérkezett utána a notarius egy csomó irományai a hóna alatt: és elfoglalván helyüket, a notárius először is torkát illendőképen megköszörülván az egybegyűlt népséghez körülbelül ilyen szöveget intézett:

„Becsületes pógárok! Amint kiki tulajdon szemével is láthatja, szép számmal gyülekeztünk ez órában össze és így nem látom át, minek morzsolgassam le itt kendtek előtt szélteben-hosszában, hogy tulajdonképpen mi okból jötték itt össze. Hisz már vagy három-négy hét óta egyebet sem hallani a faluban, minthogy András napján lesz a bírótétel, vagy hogy bírótétel lesz majd András napján. No, tehát András napja itt volna! Annál fogvast csak azt kérdem tisztelettel: hogy tudják-e kendtek voltaképpen, mi az a bírói hivatal? Ezt pedig nem azoktól kérdem, akiknek azt valahogy a hátára olvasták — és itt a notáris könnyen megérthető suvaszolási mozdatot tett kezével — hanem kérdem azoktól, akik jóra való magukviselésnél fogva még azon gondolatra is vetemedhetnek, hogy biz a bírói hivatal mindössze is kőfic! Azoknak pedig én azt mondom, hogy valahogyan képen a notáriusi hivatal olyan terheket járó állás, miszerint ugyancsak marhatermesztet kell hozzá, hogy az ember megbirja és mégis akar hányszor láthatnak engem elborult fővel az utcán tántorogni a nagy munkától, melyet emelgetnem kell, (Itt az összegyűlt emberek között nem erővel visszartartott nevetés hallatszott, mire az érdemes jegyző alkalmat vón magának, szónoklati rendes folyamatát kis időre félbeszakítani és az illető rendezőre e szavakkal meginteni:

— „No, mit röhög ott Szajkó Estván! Föl is éri azt kend észszel, amit én itt mondok!” — és csak aztán folytatá — mondom tehát, ha a notáriusi hivatalra arra termett ember kívánatlik, nem kevésbbe arra termett ember kívánatlik arra, hogy valaki méltóképen a falu bírójának nevezze magát. Csak egyet mondok s egyszerűbeni átlátják kendtek, hogy széna-e vagy száma. Csak a mi-nap történt. Itt van Peták Matyis, megmondhatja, ha nem szórul-szóra úgy történt, ahogy mondom.

Folytatjuk.

Egy 90 korona értékű ajándék előfizetőinknek!

Alant felsoroljuk a 30 kötet regény címeit, melyek gyönyörű szép angolvászson diszkötésben vannak kötve, egy-egy kötet bolti ára 3 korona, tehát a 30 kötet kilencven korona.

Ingyen adjuk mind a harmincz kötetet,

ha megrendeli egy évre a „BAZÁR“ divatlapot és beküldi az érte járó hat forintot. Félévre is megrendelheti 3 forintért s akkor ezen 30 kötetből 10 kötetet adunk (a felsorolt csoportok bármelyikét) teljesen díjtalanul. Ezen itt említett összegekben már bennfoglaltatik a kedvezmény után járó díj is és így semmiféle külön összeg ezen diszkötetek után nem fizetendő. A műveket postafordultával megküldjük, mihielyt az előfizetés beérkezett. Negyedévre is előfizethet, ami 1 forint 50 krajcár és akkor 5 kötet diszkötésű regényt adunk, postadíjra 20 krajcár csatolandó ezen 5 kötethez és a következő negyedben kapja a másik 5 kötetet ugyanilyen feltételek mellett. Utánvételt is megrendelheti félévre vagy egész évre

Ilyen fejedelmi ajándékot lap még nem adott!

Kötelezőleg kijelentjük, ha bármely okból nem felelne meg ezen kedvezményünk, a nekünk befizetett előfizetési összeget minden levonás nélkül vis szakúldjuk. A „BAZÁR“ havonként kétszer jelenik meg és minden száma százezer urinő kezén fordul meg. Kérjea díjtalanul egy mutatványt,

Itt felsoroljuk a 30 kötet angol vászonkötésű regény címeit.

I. 10 kötetes regénycsoport címei.

1. Malonyai D.: A gyáva.
2. Zempléni P. Gy. né: A leghatalmasabb érzés.
3. Gutí S.: A pupos.
4. Tábori K.: A nőgyűlölő.
5. Zboray A.: Megváltó szerelem.
6. Sas E.: Küzdelem a sirért.
7. Tábori K.: A boldogságért.
8. Vértesi A.: Az élet betege.
9. Hevesi J.: A becsület.
10. Garay F.: Dr. Molitórisz rögeszméje.

II. 10 kötetes regénycsoport címei.

1. Hervieu: Titokzatos hatalom.
2. Pakots J.: A nyáradi kényur.
3. Czobel M.: Két arany hajszál.
4. Nagy E.: A Geódhyek.
5. Lombroso: Lángész és örültség.
6. Seress I.: A végzet.
7. Sienkievicz: Quo Vadis I.
8. Sienkievicz: Quo Vadis II.
9. Kóbor T.: A tisztesség nevében.
10. Bársony I.: Sugok valamit.

III. 10 kötetes regénycsoport címei.

1. Abonyi Á.: A fehér asszony.
2. Kövér I.: Révész Magda.
3. Darwin K.: Harc a természetben I.
4. Darwin K.: Harc a természetben II.
5. Verne Gy.: Camp Ole sorsjegye.
6. Nógrádi L.: Katóka.
7. Barna J.: Játékok könyve.
8. Verne Gy.: A dunai hajós.
9. Prém J.: Idegen szavak szótára.
10. Rexa D.: Egy nemes család története.

Előfizetések a „Bazár“ kiadóhivatalához küldendők, Budapest. VII. kerület, Dohány-utca 16. szám.

FONTOS! Ha nem kívánja a 30 kötet regényt, e helyett megküldjük Tolnai Világtörténelme három kötetét, a fent említett évi 6 forint előfizetési ár mellett, melynek bolti ára 90 K., félévi előfizetés után csak 1 kőt. jár.

Olcsó írógépek!

Minden rendszerűek kitűnő állapotban, jóállással adatkak el.

„MERKUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégénél. Speciális javító műhely!

Adler

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

Kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFICE gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen, Arany János-utca 2.

Bejárat a II-ik kapun.

Egy tanuló és egy berakóleány Horovitz Zs. nyomdájában Piac-utca 12. sz. felvétetik.

Gyógyítsd az iszákosságot,

mielőtt a részegség nem hatalmasodik el.

Mentsd meg az iszákost, mielőtt az alkohol az egészségét munkakedvét és vagyonát tönkre tette volna, vagy mielőtt a halál a mentést lehetetlenné teszi.

Alkolin egy kivonat, mely alkoholszerűen hat, de mégis az italtól undorítja az iszákost.

Alkolin teljesen ártalmatlan s oly hatással alkalmazható, hogy a nagyfokú részegségben szenvedők sem esnek vissza az ital pusztító karjaiba.

Alkolin a legújabb szer, melyet a tudomány feltalált, hogy millió és millió embert megmentsen a nyomortól és szenvedéstől.

Alkolin könnyen oldható preparátum, melyet például a házi asszony a férjének reggelijéhez elkeverhet, anélkül, hogy ő valamit is észrevenne. Ily esetben az illető semmit se tud arról, hogy hirtelen nem szenvedheti a spirituszt. Ellenben azt hiszi, hogy a mértéktelen ivás okozza az undort, mint például van eset arra, hogy a kedvenc étel megcsömörli az embert.

Alkolin adjon az apa a diák fiának, mielőtt az a vizsgán megbuknék, mert még akkor is árt az agynak az ital, ha keveset is élvezi. Általán véve minden gyenge akaratú ember vegyen be Alkolint. Ez a szer ártalmatlan s megóvja az egészséget, sok pénzt takarít meg, melyet borra, sörre, pálinkára, likörre költene.

Az ALKOLIN szer 10 korona s az összeg előre beküldése, vagy utánvét mellett küldetik meg. — Cím:

Alkolin intézet, Copenhága 600 Dánemerk.

Levelek 25, Levelezőlapok 10 fillér s bélyeggel bérmentesítendők.

Egy lángész terméke.

A század legnagyobb ifjúsági írója VERNE GYULA volt. A Magyar Kereskedelmi Közlöny hírlap- és könyvkiadó-vállalata ezen világhírű írótól most 30 kötetet adott ki pompás nyolc színben előállított angol vászon díszkötésben. Egy-egy kötet 1 korona 90 fillérbe kerül 2 korona 50 fillér bolti ár helyett.

5 kötetet 12 kor. 50 fill. helyett 8 kor. 50 fill.-ért szállítunk, megtakarítás tehát 4 korona.

10 kötet vételénél 25 kor. helyett 16 kor. 50 fill.-ért számítjuk és így 8 kor. 50 fillért takarít meg.

Itt bemutatjuk a VERNE kötetek rajzát, az eredeti példányok rendkívül csinos angol vasz. díszkötésben vannak.

Alant felsoroljuk a kötetek címét, v. lamint a fordítók nevével:

15 köt. egyszerre meghozatva 37 kor. 50 fill. helyett 22 kor. 50 fillér, tehát 15 kor.-val olcsóbbba kerül.

20 köt. megrendelésnél 50 K. bolti ár helyett 28 koronáért számítjuk, tehát 22 kor.-át takarít meg.

Ezer évben egyszer születik

olyan regényíró talentum, mint Verne Gyula. A tanárok százai nyilatkozata szerint Verne könyveinél nemesebb, szórakoztatóbb és tanulságosabb könyvet nem adhatunk fiaink kezébe. Vállalatunk egyszerre 30 kötetet adott ki és a fordítás munkáját a magyar irodalom legjelesebbjeivel végeztette, u. m.: Mikes Lajos dr., Cholnoky Viktor, Bányai Elemér dr., Savoly Ferenc dr. stb. Az itt rajzban bemutatott egynehány kötet csak tájékozást nyújt a kivitelre nézve. Minden egyes kötet gyönyörű angol vászon díszkötésben, igazán pompás 8 színű bekötési táblába van kötve. Egy-egy kötet 12 cm. széles és 19 cm. magas. A kötetek címét alant soroljuk fel. Minden egyes kötet 10 egész oldalas pompás rajzot foglal magában. A rajzok nemcsak a szöveghez pontosan alkalmazva készültek, hanem ami a leglényegesebb, korhűek. Egy-egy könyv terjedelme 200 és 240 oldal között variál. A kötetek feltűnő olcsó áron vannak felvéve, a mennyiben egy-egy kötet 1 korona 90 fillérbe kerül, bolti ára 2 korona 50 fillér.

Ha a megjelent 30 kötetet egyszerre megrendeli, 37 koronával kevesebbet fizet, mivel a 30 kötetet 75 korona bolti ár helyett 38 koronáért szállítjuk.

1. Bégum 500 milliója.
2. Bombarnac Claudius.
3. Branicáné asszony.
4. Chancellor.
5. Clovis Dardentor.
6. Dél csillaga.

7. Dunai hajós-Camp Ole sorsjegye.
8. Észak a dél ellen.
9. Falu a levegőben.
- 10-11. Grant kapitány gyermekei.
12. Győzelmes Robur.
13. Három orosz és 3 angol kalandjai.

- 14-15. Hatteras kapitány, 2 kötet.
- 16-17. Jégphinx, 2 kötet.
18. Keraban a keményfejű.
- 19-20. Két Kipp testvér, 2 kötet.
21. Orinokon keresztül.
22. Öt hét léghajón.
30. Utazás a holdba, utazás a hold körül.

- 23-24. Sándor Mátyás, 2 kötet.
25. Servadac Hector.
26. Strogoff Mihály.
27. Tizenöt éves kapitány.
28. Uszó város-Zártörök.
29. Utazás a föld központja felé.

Megrendelések a Magy. Keresk. Közl. hírlap- és könyvkiadó vállalathoz küldendők, Budapest, VII., Dohányutca 16-18. Megrendelhetők továbbá úgy a budapesti, mint a vidéki összes könyv- és papírkkereskedőknél.

Apró hirdetések.

NAGYON SZÉP fiatal urileány ismeretséget keres. Levelet a kiadóhivatalba „Vidám” címre kér.

FIATAL jogász, 21 éves, nőül venné azon intelligens, jobb társadalmi állású család leányát, amely öt tanulmányai befejezésében segítené. — Cim: „Jogász 21.”

23 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyat BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnygyára. Debrecen, Tiszapalota.

CSEMEGE SZÖLLŐT szállít 5 kg. kosarakban nagyban és kicsinyben Darvas Miksa szőlőkivitele.

20 KRAJCÁR egy iskolai könyv bekötése Horovitz Zsigmond papír, író- és rajzszerek kereskedésében. Debrecen, Piac u. 12.

SZEGÉNYSORSU theológus kisebb gimnázista vagy elemi iskolás fiu tanítását elvállalná. Czim a kiadóhivatalban.

ÉT négy szoba és mellékhelyiségekből álló utcai lakás november 1-re kiadó. Török Bálint-u. 20. — Értekezni Stegmüller Árpádnál Kölcsey-u. 3.

Névjegyek

Eljegyzési, esküvői és bál

meghívók

és mindenféle nyomtatványok

legolcsóbban, szép kivitelben

készülnek

Horovitz Zsigmond

könyvnyomdájában

Piac-utca 12. Telefon 330

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debrecen, Piac-utca 12. (Stenczinger-ház.) Telefon 330.

Gondoskodjatok jövőtökről.

Mindenki úgy saját, valamint hozzátartozói jövőjét legalkalmasabban a **Kölcsönös Segélyző Egyesületnél Temesvárott** biztosíthatja.

Mert 1 korona havi tagsági díj ellenében egy évi tagság után halálesetre 2000 korona halálzási segélyt, 3 évi tagság után munkaképzetlenség esetére 50 korona havi segélyt biztosíthat.

Csekély havi járulék mellett mindenki leányainak 2000 korona hozományt és fiugyermekeinek 2000 korona önállóítási segélyt biztosíthat.

Ha a gyermek atya 3 évi tagság után elhal, az esetben minden további befizetés megszűnik és a fiu 13 éves koráig, a leány pedig 20 éves koráig 30 korona havi segélyt élvez, míg a fiu nagykorúsága, a leány férjhezmenetele alkalmával üzletreszenként 2000 korona teljes összegben kifizetetik.

Az intézet teljes biztonságot nyújt tagjainak, jegyzett üzletreszek 7 millió korona, ezen kívül **200,000 korona biztosítási alap az állampénztárba letéve.**

Alapszabályokat és felvételi ivatek a Kölcsönös Segélyző Szövetkezet titkárságánál Debreczen, Hatvan-u. 16. sz. a. Tarr Mihálynál díjmentesen kaphat.

Ügynökök helyben és vidékre felvételnek.